

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 22. oktobra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 124.

Jakob Zadavec:

V zaščito slovenske mlinске industrije.

Razmere slovenske mlinске industrije odnosno štajerske in kranjske so bile pred vojno bistveno drugačne kot so danes.

Naši mlini so mleli večinoma za eksport na Koroško, Tirolsko, na srednje in gornje Štajerske, za Italijo in Dalmacijo ter so bili vsled ugodnosti refakcijskih tarifov malodane stalno zaposleni. Razmere po prevratu so pa povzročile v slovenski mlinски industriji totalno stagnacijo.

Vsled lomljenih tarifov, vsled neugodnih trgovskih pogodb, vsled nemogućnosti dobave žita v vrečah, se je skrčila naša produkcija na četrtino do šestine kapacitete mlinov v Sloveniji in sposedno s tem taka neren-tabilnost, da je obstanek naših mlinov resno ogrožen.

Dočim so vojvodinski mlini dovažali tisočero vagonov gotovih mlevskih izdelkov, borili so se naši mlini leto in leto z rizikom primanjkljajev in z nemožnostjo razprodaje otrobov, ker za te postranske produkte mlenja v Sloveniji, ki je industrijska dežela, ni prave porabe in ni doseči niti onih cen, katere so dobivali vojvodinski mlini za te produkte lico svojih postaj.

Ker znašajo otrobi celo petino vsega izdelka, je naravno, da so bili naši mlini za eno petino do ene četrtine v kalkulaciji odnosno v konkurenci na slabšem.

Stagnaciji, ki je grozila popolnoma ugonobiti slovensko mlinско industrijo, je deloma odpomogla tarfina reforma iz 1. t. m. Ministrstvo saobračaja nam je v dobrem razumevanju splošnih industr. interesov dalo del tega, kar po vsej pravici moledujemo že leta. Zato nas je presenetilo pisanje beogradskega »Trgovinskega glasnika«, ki je posvetilo v št. 233 slovenski mlinски industriji skrajno sovražen članek, ki se naslanja na popolnoma napačne podatke in kaže o popolni neinformiranosti pisca o stanju naših mlinov.

Trditve pisca omenjenega članka, da slovenski mlini ne razpolagajo

z zadostno kapaciteto odnosno s času primerno ureditvijo, je smešna.

Trgovski mlini v Sloveniji producirajo lahko nad 60 vagonov dnevno, z mlino bližnje Hrvatske, kakor: Čakovec, Zagreb, Koprivnica, Karlovac, Belovar itd., nad 100 vagonov, kar gotovo nadkriljuje celokupno potrebo slovenskih pokrajin.

Kar se tiče časovne neurejenosti priporočam vojvodinskim mlinom, naj topogledno pred svojim pragom pometajo.

Slovenski mlini obstoje že nad 50 let, so znani po izborni kvaliteti svojih produktov, so v pogledu na tehnično ureditev na višku časa ter v stanu vzdržati vsako tekmo z vojvodinskimi tovariši, čijih vroče želje kulminirajo edinele v upanju, da jih ugonobe na način, ki je nasilstvu zelo podoben.

Povlaščena tarifa, ki nam jo je dalo ministrstvo saobračaja, je z ozirom na gospodarsko stanje naše mlinске industrije docela upravičena.

Ta tarifa ni kak poklon slovenskim mlinom, ampak je le delno uslišanje naših lokalnih zahtev. To uslišanje naših zahtev ni pripisovati intrigam, ampak je rezultat utemeljenega dvle-letnega boja za eksistenčne pravice slovenske mlinске industrije in je v tem pogledu mnenje Vojvodincev z vso odločnostjo zavreči.

Kakor ima les, ki je namenjen za žage, svojo znižano tarifo, kakor imajo različne druge surovine, namenjene v predehalvo, opravičene ugodnosti, tako je tudi ministrstvo saobračaja, uvidevši nevzdržno situacijo naših mlinov, storilo v 12. uri hvalevredni korak, da reši slovenske mlinarje pred pretečim poginom.

Že samo dejstvo, da uvažajo slovenski mlini z žitom 20% otrobi, smeti in prahu, nadalje dejstvo, da imajo z dolgotrajnim transportom stalni in velik riziko, opravičuje naziranje ministrstva saobračaja odnosno pridobljeno ugodnost.

Vojvodinski mlini so v stanu dobiti svoje žito v vrečah s polno težo, da, celo pogosto z nadtežo, oni so v stanu, da postranske mlevske produkte (posije itd.) razprodajo po ugodnih in često ugodnejših cenah, kakor

so iste dosegljive lico slovenske postaje.

V finacijskem oziru delajo z manjšim rizikom in z manjšim kapitalom, ker jim je vsled bližine žitodrodnih krajev na razpolago hitra dobava. V stanu so, da naglo izkoristijo z direktnim nakupom priložnosti konjunktur, da izbirajo svojo robo ter da v vsakem oziru ceneje nakupujejo, kot mlini v Sloveniji, ki se morajo vsled oddaljenosti posluževati pre-kupovalcev itd.

Dobava žita v vrečah nudi vojvodinskim mlinarjem vsled bližine njihovih podjetij neprecenljive ugodnosti.

Predvsem pa je poudariti dejstvo, da so vojvodinski mlini v srečnem položaju, da uporabljajo vodne vozarine. Naša pridobitev je v razmerju z imenovano ugodnostjo vojvodinskih mlinov prava ničla in čuditi se je, da gospodje te okolnosti ne navedejo, da skušajo celo spravljati našo pridobitev v zvezo z nekako politikom in to celo na skrajno neokusen način.

Nelegično je tudi, ako naši nasprotniki trde, da se bo z znižanjem tarifov podražil kruh.

S pocenjenjem vozarin se bodo nedvomno pocenili nabavni stroški in z istimi vred produkcijska cena mlevskih izdelkov, ki se po skušnjah našega obrtništva in industrije v smislu zakona o pobijanju draginje v Sloveniji z najstrožjo pazljivostjo kontrolira in ki daleko odtehta topogledno kontrolo drugih pokrajin.

Konkurenca sama ne bo dopuščala, da se dela radi tega konzumu ali državi škoda, nasprotno bode tok časa dokazal, da je nova tarifa znak novih ciljev k pravični ureditvi interesov celokupne industrije v državi.

Na končni stavek imenovanega članka pristane slovenska mlinška industrija drage volje na to, da velja povlaščena tarifa le za množine, namenjene za predelavo v mlinih ter je sporazumna s tem, da se na voznem listu navede ta pogoj. Slovenska mlinška industrija si bo sigurno zna-la čuvati to pridobitev ter je morebiti naziranje vojvodinskih mlinov glede zlorabe nove tarife le posledica ali znak njih slabe vesti.

Inž. F. Lupša, Mala Nedelja:

Razstava v Siamu v januarju 1926.

V Bangkoku, glavnem mestu Siamu na daljnem vzhodu, se vrši meseca januarja 1926 velika razstava. Razstava stoji pod pokriviteljstvom siamskega kralja Rama VI., ki obhaja 15 letnico vladanja. Na tej razstavi bodo zastopani tudi evropski predmeti. Namen siamske države je, nuditi s tem priliko za boljše medsebojno spoznanje v svrhu gospodarsko-ekonomske in trgovskih stikov.

V nadi, da se bodo tudi naši gospodarski krogi udeležili te za nas eksotične razstave na daljnem vzhodu, mi je razstavni odbor, kateremu predseduje siamski minister za notranje zadeve, Chao Phraya Yomarat, poslal dopis, da vodim akcijo za eventualno udeležbo iz Jugoslavije. V dopisu se izraža želja, da bi doprinesli naši podjetniki originalne predmete jugoslovanskega izvora. Dopisnik omenja tudi, da bi eventualni interesi iz Jugoslavije v slučaju poseta razstave bili dobrodošli siamski gosti.

Tako bi interesi najlaže na licu mesta nabrali informacije o možnosti medsebojnih odnošajev. Nudi se torej lepa priložnost za dobavo novih gospodarsko-ekonomskih in trgovinskih stikov s Siamom. Lahko rečem na podlagi mnogoletnih izkušnje, da je siamska gostoljubnost in želja po gospodarsko-ekonomskih in trgovinskih stikih izborna. To še posebno s podjetniki takih držav, ki ne zasledujejo potom svojih pionirjev ciljev za teritorialno pridobitev, ampak, ki zasledujejo cilje za zgolj gospodarsko-ekonomske odnošaje brez političnih aspiracij.

Naglašam, da naša, četudi v otroških čevljih se nahajajoča industrija proizvaja marsikaj, kar rabi siamski konzument. Mnogi predmeti so poznani tam sicer že iz časa avstrijskega režima. V času vojne pa so se komercialne vezi poizgubile, treba bi jih bilo le obnoviti.

Produkti, ki bi si osvojili tam zunaj svoja tržišča, so n. pr. emaljirane posode, papir, stroji za obrt in agrar-

LISTEK.

Dr. Rudolf Andrejka:

K zgodovini tujskega prometa.

(Nadaljevanje.)

Posledica teh hitrih in izdatnih posebnih akcij je bila predvsem oživljenje tujskoprometnega društva na Bledu, v katerem sta hotelir Ivan Kenda in pokojni mag. pharm. Hugo Roblek bila glavni gonilni sili. Popravit in očistil se je Zdraviliški dom, ki je služil med vojno kot bolnišnica, razširila se je sedanja Ljubljanska cesta z banketom tudi na desni strani, demolirala se je v bližini hotela Jekler stara kmetijska hiša, sicer tip starobleskih stavb, a velika prometna ovira, popravila so se razdrapani pristanišča, napravila se je nova pot na Osojnico. Društvo za tujski promet na Bledu je začelo tudi samostojno z reklamo za Bled, a ni imelo pravih uspehov. Vzlic vsem popravam in naporom so povpraševanja prihajala zelo redko in začetkom junija je izgledalo, da bo to leto ostal Bled prazen. V te dokaj obupne razmere je sedaj posegel novostanovljeni Jugoslovanski generalni

komisariat za tujski promet in turistikto.

Dne 22. maja 1919 podasta člana direktorija dr. Krisper in dr. Papež, ki sta bila ostala Kranjski deželni zvezi do konca zvesta, svojo demisijo ter naprosita deželno vlado za Slovenijo, naj prelevi preje deželni zavod v zmislu sklepov in posvetovanja interesentov tujskega prometa na Bledu, nemirnim in negotovim časom primerno, začasno v državni komisarijat s stalno plačanim državnim uradničtvom. Dne 30. junija 1919 vzame deželna vlada razhod »Deželne zveze« na znanje in odobri zaeno provizorni statut »Jugoslovanskega generalnega komisarijata za tujski promet in turistikto« kot drž. zavoda, stoječega pod neposrednim vodstvom in nadzorstvom poverjeništvu za javna dela. To poverjeništvu nakaže po sklepu deželne vlade Jugoslovanskemu generalnemu komisarijatu zaeno znesek 10.000 K kot prvi obrok državne subvencije.

Do končne ureditve novega državnega zavoda vodijo stari deželni zavod še kot gerenti dr. Krisper, dr. Papež in šolski nadzornik Maier. Za tajnika se namestita Alfonz Mencinger in Rudolf Badiura; prvi pa odpove službo že novembra leta 1919.

Izredne prilike pa zahtevajo tudi izrednega napora. Komisariat še ni prav ustanovljen, že stopajo predenj velikanske naloge. Sovražne nam sile so v Parizu na delu, da nas Slovence, kojih združitev z Jugoslavijo je presenetilo, kakor danes pozitivno vemo, celo Evropo, posebno neprijetno pa našo zapadno sosedo, oškodujejo in če mogoče podjarmijo. Naši delegati pri mirovni konferenci zahtevajo nujno propagandnih spisov in brošur v francoskem jeziku, da pojasnijo merodajnim in nam naklonjenim francoskim, ameriškim in japonskim krogom naš pravi položaj, naše pravice, naša stremljenja. Tedaj se loti generalni komisariat pod vodstvom dr. Krisperja v zvezi z Narodnim svetom tega velikega dela in izdela in izda v najkrajšem času krasno propagandno knjigo, bogato ilustrirano in srečno koncipirano:

L'aigle allemand regard encore vers Trieste (Nemški orel še preži na Trst), Le pilier yougoslave de la défense (Jugoslovanski stebel-branchilec), Le cri d'un peuple en danger (Krik ogroženega naroda!)

Tako se glasi učinkoviti napis te knjige, ki na 32 tiskanih in 38 krasno ilustrovanih straneh prikazuje naše zgodov-

vinsko, kulturno in politično življenje tako nazorno in lepo, kratko in učinkovito, kot do tedaj nobena slovenska knjiga.

Tako izvršuje Jugoslovanski generalni komisariat takoj spočetka prevojni narodno obrambno nalogo, ki lahko služi za zgled vsem našim sedanjim mladim obrambnim društvom.

Na obupne klice z Bleda pa organizira J. C. K. takoj široko zasnovano reklamo in sistematično propagando v Zagrebu, posebno pa v Beogradu, tu s pomočjo našega gorenskega rojaka dr. Janca Olipa. V beogradskih izložbah se objavijo slike naših letovišč, posebno Bleda, srbska in hrvatska mesta od Beograda do Skoplja in od Pančeva do Dubrovnika preplavi brošura »Slovenske Alpe«, pisana v srbohrvatskem jeziku, srbski maturanti, potujoči v Slovenijo in na Bled, se sprejmejo z nepopisnim navdušenjem od narodno prejojenega Bleda. Zakaj val nacionalnega navdušenja se je začel povsod v Sloveniji tudi praktično udeleževati na tujskoprometnem polju. Hotel Slon, drugi največji hotel v Ljubljani, hoteli Malin, Luisenbad, zdravilišče Rikli na Bledu prehajajo v roke zavednih Slovencev. Hedžeta in Koritnika, Ivana Kende, Jugo Molnar-

stvo, navadna in primitivna orodja za obrt (n. pr. lopate, sekire, kose in drugo) in agrarstvo, barve, izdelki iz cinka, izdelki mineralne rafinerije, kemikalije, žveplo in njega izdelki, vsi izdelki iz usnja (osobito čevlji, sedla, jermenje i. dr.), keramične posode (Steingut) in stotere reči, ki spadajo k moderniziranju industrije in poljedelstva.

Mnogoštevilni naši agrarni pridelki, postavljeni na trg tam zunaj, so sposobni konkurirati s švicarskimi, danskimi, holandskimi in drugimi, ki so glavni zalagatelji konzumentov osobito v Siamu, Kini in na Sundaneških otokih (Java, Sumatra i. dr.).

Naše vino in sadje v najrazličnejših oblikah bi našlo med narodi daljnega Vzhoda odjemalce. Pred vojsko so naša sveža »spodnje štajerska« jabolka prišla kot nekaka delikatosa celo na indijski trg (Madras). Ljutomersko in ormoško vino je bilo v Siamu že preizkušeno in se je prav dobro obneslo. Naše slive so prišle kot danski, oziroma italijanski predmet na trg daljnega Orienta. Tudi sladkor v kockah je poznan. Posebno čislani je bil tudi že svoj čas takozvani »hercegovski tobak«, kateri je izšel iz naših tovarn in je prišel na daljni Vzhod pod različnimi imeni, osobito kot egiptovski ali turški tobak, oziroma cigarete itd.

Razen tu že imenovanih predmetov pridejo v poštev še n. pr. suho kakor konzervirano sadje vseh vrst, marmelada, konzervirano sočivje, mineralne vode (slatina), sadni soki, likerji, šampanjec, žganje, pivo, moka, fižol, surovo maslo, sir, mleko (kondenzirano), konzerve vsake vrste itd.

Podjetnikom, ki se interesirajo za dobavo kolonialnih produktov in surovin, pa nudi Siam važne vire. Siam producira ogromne množine riža, (ki je na mednarodnem tržišču poznan kot prvovrsten). Drugi v poštev prihajajoči kolonialni produkti in surovine so: kava, kakao, čaj, cimeti, poper, vanilija, klinčki, muškat, kardamom, ingver, tamorinde, razne drože (Kina-skorja ali kinin, kafra, ricinus, beche de mer, eutch, nux vomica, angraiskorja i. dr.), bombaž, kopok, surova svila, sticlac (za izdelavo šelaka, pečatnega voska itd.), lak (pod imenom »japonski lak«), benson, surovi gumi, drevesno olje, mangrova skorja in areka za tanin preparate, rotang ali trstika, bambus, perlmutter, cin, wolfram, wismut itd.

Pa ne samo koristno bi bilo, ako bi se udeležili interesi ob tej lepi priliki gospodarsko-konkurenčnega tekmovanja na daljnem Vzhodu, ampak bilo bi v prvi vrsti častno za nas, da pokažemo tamkajšnjemu svetu, kaj imamo in kaj znamo.

Kar se tiče stroškov pošiljatve na veliko daljavo v Siam in sploh vzhodno-azijske dežele, je pač poudarjati to, da so stroški po morju razmeroma veliko manjši, kakor stroški po železnicah, katere pa itak pri storjenih

jeve, dr. Friderika Babnika itd., ž njimi pa cela vrsta vil. Uvedejo se nedeljski izletniški vlaki s 25% popustom, organizira se avtomobilska vožnja med Leskami in Bledom s pomočjo novoustanovljene, od generalnega komisariata nadzorovane družbe Alp-Auto, maksimirajo se cene živilom itd. In zgodi se čudo: Bled se polni z dragimi jugoslovanskimi gosti iz Zagreba in Beograda, Sarajeva in Subotice, napolni se tako, da mora blejsko prometno društvo telegrafirati gen. kom.: Ustavite dotok tujcev! Na koncu leta odkupi generalni komisariat po sklepu deželne vlade z dne 30. oktobra 1919 še krasno Muhrovo posestvo in lovski gradič ob Bohinjskem jezeru za 350.000 K in osigura slov. tujskemu prometu dominantno vlogo v Bohinju.

Uvede se odškodninska akcija za gojenjske hotele in letovišča in store se prvi koraki za uvedbo posebnih pristojbin od prodaje zemljišč na Bledu in od prenočevanja tujcev.

Leto 1920 pomenja nadaljni napredek. Predvsem se je končno reorganiziral generalni komisariat, čigar pravila je odobrila deželna vlada v svoji seji z dne 7. julija 1920.

(Dalje sledi.)

stikih indirektno nosijo konzumenti, kakor kaže praksa tujih podjetnih krogov, ki iščejo tam zunaj že intenzivno svoje zveze.

Ker pa je čas za priprave in odposiljatev posameznih predmetov na to siamsko razstavo izvanredno kratek, zato na udeležbo z večjimi in težkimi predmeti ni mogoče računati. Razstaviti bi se zamogli pri danih okolnostih le še taki predmeti, kateri bi se odposlali najpozneje s 15. novembrom t. l. kot vzorci s pošto razstavnemu odboru v Bangkok. Razstavnost stroški bodo tamkaj z ozirom na važnost udeležbe nepomembni, ker je razstava organizirana s pomočjo državnega denarja in siamska vlada želi na ta način vprizoriti čim večjo aktivnost na komercialno-gospodarskem polju.

Interesenti, ki žele eventualno razstaviti meseca januarja 1926 v Siamu svoje produkte, in tudi tisti, ki žele stikov glede dobave surovin in kolonialnih predmetov, oziroma, ki žele stikov glede dobave tržišč za svoje predmete, dobe pri pisatelju te informacije potrebna nadaljnja pojasnila.

Socijalna zakonodaja in socijalno zavarovanje.

(Referat tajnika g. dr. A. Golia na glavni skupščini Zveze industrijcev.)

(Konec.)

Smatramo, da sprednje konkretne navedbe zadostno utemeljujejo našo nujno zahtevo po reformi Zakona o zavarovanju delavcev. Novi Zakon o zavarovanju delavcev, ki naj se izdela ob sodelovanju delodajalskih in delavskih predstavništev, naj da Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v pogledu izvajanja zavarovanja popolno avtonomijo. Le pri temeljiti reformi dosedanjega ustroja zavarovanja bo omogočeno racionalno izvajanje zavarovanja, ne da bi se pri tem kratilo zavarovancem v zakonu zajamčene upravičene dajatve. Pri tej priliki moramo ponoviti našo zahtevo, da se nameščenci izločijo iz zavarovanja telesnih delavcev ter se naj vse vrste socijalnega zavarovanja nameščencev združijo v posebni, od delavskega zavarovanja neodvisni instituciji.

V pogledu neugodno zavarovalnih prispevkov vztrajamo na naši zahtevi, da naj se za to zavarovanje uvede namesto dosedanjega sistema kapitalnega kritja mešani sistem nakladnega in kapitalnega kritja. Do udeležitve tega našega predloga, ki je bil usvojen tudi na III. gospodarskem kongresu v Beogradu, moramo zahtevati, da se imovina neugodno zavarovalne panoge nalaga plodonosno na način, da bo zajamčeno kritje vseh zakonitih obveznosti. Odločno moramo ugovarjati, da investira Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu imovino neugodno-zavarovalne panoge v naprave, ki ne nudijo predpisanega obrestovanja. Take investicije se morejo tem manj zagovarjati, ako se dogajajo stvari, kakor n. pr. gladovna stavka v zdravilišču Brestovac pri Zagrebu, ki mečejo vsekakor čudno luč na centralistično izvajanje socijalnega zavarovanja po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Za delavstvo in nameščence rudarskih in topilniških obratov izvajajo socijalno zavarovanje slej ko prej bratovske skladnice. Minister za šume in rudnike je izdal z veljavnostjo od 1. januarja 1925 nov Pravilnik o bratovskih skladnicah, ki urejujejo enotno izvajanje rudarskega zavarovanja za celo kraljevino. Kakor moramo priznati, da je bilo pokojninsko zavarovanje rudarjev nujno potrebno reforme, tako moramo na drugi strani ugotoviti, da bi z izvršitvijo vseh določb novega pravilnika združeni izdatki daleč preseglji razpoložljiva sredstva bratovskih skladnic. V Zvezi industrijcev včlanjena rudarska in topilniška podjetja so na ponovnih konferencah razpravljala o tem važnem vprašanju. Na anketi, ki se je vršila dne 7. aprila 1925 pri Rudarskem glavarstvu v Ljubljani, smo izčrpno obrazložili naše stališče napram novemu pravilni-

ku ter podali konkretne predloge radi potrebnih izprememb. Ker so bistvene določbe novega pravilnika na osnovi zavarovalno-tehničnega proračuna neizvedljive, ne more biti dvoma, da bo ministrstvo izvršilo potrebno noveliranje tega pravilnika. Nam je predvsem na tem, da se obvarujejo bratovske skladnice, naše najstarejše socijalno-zavarovalne institucije, pred finančnim propadom. Ako bo ministrstvo uvaževalo naše stvarno utemeljene predloge, smo uverjeni, da bo to predvsem v pravilno umevanem interesu zavarovancev samih.

V smislu prednjih izvajanj čast mi je predlagati naslednje

resolucije:

1. Glavna skupščina Zveze industrijcev poziva Kraljevo vladu, da konečno ugotovi na številnih zborovanjih gospodarskih korporacij soglasno sprejeti in stvarno utemeljeni zahtevi po reviziji Zakona o zaščiti delavcev, Zakona o Inspekciji dela ter Zakona o zavarovanju delavcev, ki naj se izvede ob sodelovanju organizacij delodajalcev, delavcev in nameščencev.

2. Zlasti opozarjamo Kraljevo vladu na nujnost reforme bolniškega in neugodnega zavarovanja delavcev. Zahtevamo decentralizacijo izvajanja zavarovanja, ker so dosedanje izkušnje jasno pokazale, da je centralistično izvajanje zavarovanja po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu neracionalno in smotru zavarovanja samemu v opasni meri kvarno. Zahtevamo, da se podeli Okrožnim uradom za zavarovanje delavcev vsaj glede izvajanja bolniškega zavarovanja popolna avtonomija.

Pozivljamo Ministrstvo za socijalno politiko, da strogo pazi na to, da se imovina neugodno-zavarovalne panoge plodonosno nalaga tako, da je zajamčeno kritje zakonitih obveznosti ter se ne uporablja za investicije, ki ne nudijo predpisanega obrestovanja.

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast
znamke **J. P.** znamke

Lastni izdelek tvrdke
JANKO POPOVIČ v Ljubljani
Najnižje cene! Solidna postrežba! — Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg

K. Tiefengruber:

Moderna kemična sredstva v boju proti rastlinskim škodljivcem.

Vse poljedelske dežele imajo interes na čim večjem donosu iz posevkov, posebno tam, kjer ni obilo obdelovane površine, se skuša z vsemi sredstvi dvigniti količino in kakovost pridelkov.

Umetna gnojila nudijo posejani zemlji sicer potrebne snovi v pospeševanje rasti; pa kakor pri človeku, osobito v razne bolezni, ki ovirajo njen razvoj in omejujejo ali celo uničijo sad.

Povzročiteljem takih bolezni je treba priti do živega s sredstvi, ki jih je razkrila moderna kemija v tozadavnih poskusih.

Prepojitev semen s takozvanim tilantinom je v tem oziru najuspešnejšo obrambno sredstvo.

Tilantin je sestavina bakra in jako učinkovite organske snovi arsena, ki uniči vse škodljive bakterije na semenu; razven tega upliva ta sestavina jako drobrodelno na klitje in naglo rast, povzroča večjo rastlinsko energijo in naravnost seveda izdatnejši razvoj ploda.

Poučni poskusi so dokazali, da se povprečno doseže s semenom, ki je prepojeno s tilantinom, do 15 odstotno višja vrednost pridelkov kakor z

neimpregniranim semenom na sicer isti zemlji.

Priporočljiva je prepojitev tudi za zdrava semena s tem kemičnim izdelkom; dotične rastline so takorekoč zavarovane proti raznim boleznim, ki posebno rade napadajo vse vrste žita.

Vinogradništvu in sadjereji je namenjena druga kemična iznajdba, ki jo imenujejo Nosprasen. Tudi ta snov vsebuje arsenično primes, ki uniči rastlinske pritlikavce, infusorije, žuželke ter podobne škodljivce z enkratnim škropljenjem. Uspešno se rabi nosprasen proti trtni uši, peronospori in sploh trtnim boleznim, z izvršnim uspehom je to sredstvo iskusišeno na sadnem drevju, kjer pokončuje z enkratnim pobrizganjem vso škodljivo golazen z zarodom vred. Tekočina se napravi na prav priprisan način, se krepko poprime vseh delov rastline, da jo tudi hudourniki z lepa ne odperejo; tudi nevarnosti zavoljo zastrupljenja pri nosprasenu ni, kakor pri raznih drugih sredstvih, katerih se ljudje v iste namene poslužujejo.

Proti krvni uši se priporoča depon, s katerim je treba pomočiti skorjo in razpokline bolnih stebel. Tekočina se naglo razlije po drevesnih voščinah ter popolnoma pokonča tega jako nevarnega škodljivca. Skorja, z deponom preoblečena, učinkuje obrambno zoper krvno uš še mnogo mesecev, ne glede na morebitno deževno vreme.

Mesto žvepla se z mnogo večjim uspehom uveljavi sedaj elosal. Proti škodljivim žuželkam, ki objedajo listje in cvetje se rabi tomilon, ki uniči brezpogojno in temeljito z enkratno uporabo vso zalogo na stebelu, listju, korenini itd. Za posebno občutljivo sadje in cvetje se rabi v obrambo živalnih škodljivcev: pomarson.

Navedene snovi so sestavine glasovitih kemikov, ki so v znanstvenih izkušnjah ugotovili njih učinkovitost.

V boju proti rastlinskim in sadnim škodljivcem nam nudi ta uspehi temeljitih študij izvrstna obrambna sredstva; kajti tudi na tem polju napreduje človeški duh in izpodriva običajne stare pripomočke.

Znanstveni uspehi učenjakov postanejo skupna posest celega človeštva, če se gre za obče koristne iznajdbe. Če se torej mi odtegnemo izkoriščanju popisanih izumov, si sami zakrivimo škodo.

Industrija.

Naša železna industrija. Ugledni zagrebški Jugoslovanski Lloyd prinaša izpod peresa znanega publicista J. Grgaševića o naši železni industriji članek, ki ga moramo kot objektivni glas do brega poznavalca naših, kakor tudi splošnogospodarskih razmer najtopleje pozdraviti zlasti danes, ko stoji slovenska industrija pred sistematično brezvestno ofenzivo — rekli bi — skoro vsega beogradskega časopisja. Govorec o težkem položaju, v katerega je prišla naša železna industrija zbog pogodbe z Avstrijo, in o komisiji, ki ima pregledati naše železarne na Jesenicah, da ugotovi faktični položaj, ki ga je ustvarila pogodba z Avstrijo za to podjetje, pravi ugledni pisec, da stojimo pred fakтом, ko naša železna industrija ne bo vsled neugodne carinske tarife več v stanu obratovati, ker jo bo udušil uvoz. Na trgu se danes to še ne pozna, poznalo se bo pa čez 15 do 20 dni, ko bodo začeli prihajati vagoni fabrikatov avstrijskih železarn, ki bodo domače fabrikate popolnoma izpodrinili. Domače tovarne staje zbog tega pred dilema, da samovoljno ustavi obrate, ali da vzdržijo obratovanje do popolnega ruina. To niso fraze, pravi pisec, ki je imel pred kratkim priliko prepričati se osebno o težkem položaju na Jesenicah. Da je to točno, se bodo prepričali tudi funkcionarji na licu mesta. In ko se bodo prepričali o točnosti tega opomina, bodo brez dvoma soglašali z nami, pravi nadalje, da je tu treba nujne odpomoči, ki obstoji v tem: 1. da dobavlja država vse potrebne proizvode, katere je mogoče izdelati v domačih tovarnah, od domačih fabrikatov, 2. da osvobodi carine uvoz potrebnih surovin, 3. da zniža prevoznostno tarifo. Ob koncu poudarja pisec, da

je dolžnost države, da pomaga podjetjem, ki so za narodno obrambo odlične važnosti. Glede prenosa podjetja, o katerem se večkrat govori, pravi g. Grgašević, da mi niti ne mislimo na prenos podjetja iz onega kota, v katerem se nahajajo n. pr. Jesenice, ker mi vemo, da o odstopu ne sme biti govora, ko imamo vendar naše brate v Koroški in na Soči.

Odlikovanje domačega podjetja. Tvrška Remec & Co., tovarna upognjenega pohištva in lesna industrija Duplica pri Kamniku je razstavila na drugi mednarodni razstavi za stanovanja, higijeno, glasbo in sport ter splošne iznajdbe, ki se je vršila letos septembra meseca pod pokroviteljstvom belgijskega kralja in kraljice v Bruxelles svoje izdelke oklejenega lesa s pristnimi furnirji, ki jih je kot prva uvedla v fabrikaciji pohištva v naši državi in upognjeno pohištvo. Jurry razstave ji je priznala odliko Grand prix z zlato medaljo za njene izdelke, kar je vsekako čast domačemu podjetju.

Ponovna upostavitve obrata v sušaški papirnici. Pred kakima dvema mesecema je ustavila sušaška tvornica papirja obrat. Sedaj poročajo s Sušaka, da bo papirnica začela zopet obratovati, ker je dobila državno naročilo za okrog 40 vagonov cigaretnega papirja. Seveda je vprašanje, ali bo mogla tvornica po izvršbi naročila dalje obratovati.

Trgovina.

Poziv ljubljanskim trgovcem. V petek dne 23. t. m. se vrši ob 10. uri predpoldne v dvorani Kino Matica zborovanje, na katerem se bo razpravljalo o davčnem vprašanju. Zborovanja se bodo udeležile gospodarske organizacije iz cele Slovenije. Da se da zborovanju potrebni povdarek in da se obenem omogoči vsem ljubljanskim gg. trgovcem udeležbo na zborovanju je Gremij trgovcev sklenil, da pozove vse gg. člane, naj med zborovanjem t. j. od 10. do 11. ure omenjenega dne zapro svoje trgovske lokale. Gremij pričakuje, da se bodo vsi gg. člani brez izjeme temu pozivu odzvali. — Načelstvo.

Prodaja premoga. Državni premovnik v Skalah proda dne 26. oktobra t. l. na javni dražbi 50 desettonskih vagonov premoga. Predmetni oglas je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Zagrebski trgovci v Mariboru. Dne 11. t. m. se je vršil izlet zagrebških trgovskih krogov v Maribor, da poseti ondodni »Eksportni mlin in tovarno za testenine Ludvik Franz & sinovi« in tovarno mila »Zlatorog«. Izleta se je udeležilo nad 90 oseb. Po pregledu mlina so se gostje natančneje ogledali tovarno mila »Zlatorog«. Slišalo se je zelo laskave izjave s strani posestnikov, med katerimi je bilo mnogo dobrih poznavalcev te branže, in ni čuda, vsaj je ta tovarna, tako kar se tiče njene tehnične ureditve strojev itd., kakor tudi kar se tiče komercialne organizacije prva te vrste v naši državi. To čisto domače podjetje si je znalo tekom kratkega obstoja s svojimi solidnimi, priznanimi najboljšimi sestavljenimi produkti pridobiti veliko klijentelo, ki raste takorekoč z dneva v dan. Zlasti velike važnosti je, da ima podjetje poleg tovarne za milo tudi moderno urejen oddelek za izdelovanje sode in po najnovejših metodah urejene priprave za pridobivanje glicerina. Ta oddelek je zlasti važen tudi za obrambene svrhe. Glicerin je najboljši kakovosti. Pri izkoriščanju polne kapacitete bi mogla tovarna daleč kriti celokupno potrebo naše države. O izletu in o tovarni »Zlatorog« so prinesli zagrebški časopisi obširna poročila, z lepimi priznanji za to podjetje. Zeleti bi bilo, da bi se taki izleti vršili večkrat, da bi mogli bratje Hrvati podrobneje upoznati naša podjetja.

Izvoz sliv iz Brčkega. Iz brčkega trga se je izvozilo v času od 5. do 11. t. m. celokupno 9.722.50 metrskih stotov sliv. Cene so se gibale med 4.20 do 5.25 Din. Od celokupne množine se je izvozilo v druge pokrajine naše države 1.959.96 v Češkoslovaško se je izvozilo 963.28 metrskih stotov, na Dansko 145.80 metrskih stotov, v Avstrijo 1.168.95 metrskih stotov, v Nemčijo 2.574.95 metrskih stotov, v Švico 787.44 metrskih stotov, v Italijo 2.149.96 metrskih stotov, na Angleško 105 metrskih stotov, na Nizozemsko 912.75 metrskih stotov, na Norveško

162.75 metrskih stotov in v Francijo 164.80 metrskih stotov sliv.

Češkoslovaško-bolgarski trgovinski dogovor. Med Češkoslovaško in Bolgarsko je bil sklenjen začasn trgovinski dogovor na podlagi sklavzule države z največjimi prednostmi.

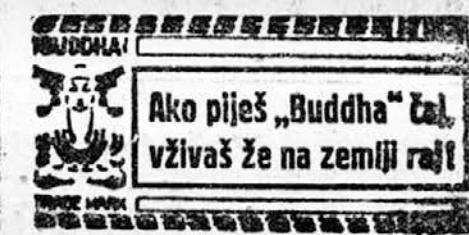
Zboljšanje italijanske trgovske bilance. — Italijanski uvoz v preteklem mesecu je znašal 1718.6 milijonov lir, izvoz pa 1588.9 milijonov lir. Napram mesecu avgustu t. l. se je tedaj uvoz zmanjšal za 164.9 milijonov lir, medtem ko se je v razmerju z istim mesecem izvoz zvišal za 166.9 milijonov lir.

Carina.

Anketa o železniških carinskoposredniških pristojbinah. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je priredila 20. t. m. v prostorih Zveze trgovskih gremijev anketo interesentov o carinskoposredniških pristojbinah. Vodil jo je zbornični tajnik g. Ivan Mohorič. Obravnavale so se v glavnem pristojbine za železniško carinsko odpravljanje, kakor jih uvaja nova železniška tarifa. Ugotovilo se je na podlagi konkretnih primerov, da se ta tarifa nepravilno tolmači, kar povzroča, da morajo stranke predvsem pri uvoznem carinjenju po nepotrebnem plačevati visoke pristojbine. Anketa se je bavila nadalje z vprašanjem carinskoposredniških pristojbin, zvanicega carinjenja in carinjenja originalnih pošiljatev, pri katerih način tovorjenja omogoča notranji pregled in žigovanje.

Novo romunske izvozne pristojbine za jajca. Romunsko finančno ministrstvo je 2. t. m. naslovlilo potom Generalne direktije carin na vse carinarnice okoličnice, po kateri se pobirajo s 1. t. m. izvozne pristojbine za jajca v znesku 3 lejev za komad (doslej 1 lej).

RAZNO.

Novi senzali na ljubljanski borzi. 19. t. m. so začeli poslovati sledeči novi senzali na ljubljanski borzi za blago in vrednote, ki so prošli teden položili zaobljubo: Rado Dereani, les in deželne pridelke; Anton Lušin, les; Franc Palme, efekte, živino in les; Lojze Slanovec, deželne pridelke in kolonijalno blago.

Mednarodna razstava za notranje plovstvo in izkoriščanje vodnih sil se bo vršila v Baslu o priliki otvoritve novih pristaniških naprav od 1. julija do 15. septembra 1926. Razstava se vrši pod protektoratom švicarskega zvezinega predsednika. Razstava bo nudila sliko razvoja in položaja notranjega plovstva in izkoriščanja vodnih sil v raznih državah. Razstava bo razdeljena na 38 oddelkov,

v katerih bodo razstavljene plovne naprave, pristaniške naprave, zapornice, plovna sredstva, ladijski stroji, zajezilne naprave, vodne zgradbe, armaturni predmeti, turbine, sesalke itd. Med razstavo se bodo vršili kongresi in posvetovanja tu- in inozemskih društev. Interesenti, ki bi se podrobneje zanimali za prireditve se naj zglasijo v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Vprašanje Sv. Nauma defenitivno rešeno. Albanski parlament je te dni ratificiral cdlok veleposlanikov glede sv. Nauma in Vrmoša ob Ohridskem jezeru. Tako je to obmejno vprašanje med Jugoslavijo in Albanijo rešeno na kompromisni bazi v korist obeh držav. Sedaj so rešena vsa jugoslovenska obmejna vprašanja z Albanijo.

Napet gospodarski položaj v Rumuniji. Resna kriza v izvozu rumunskih cereali je vsak dan težja. Gospodarski krogi zahtevajo neprestano, da se znižajo izvozne takse. Krah velike brailske tvrdke Podimaso je oškodoval z velikimi vsotami tudi naše trgovce.

Državna borza dela v Mariboru. Od 11. do 17. oktobra t. l. je bilo pri tej borzi 131 prostih mest prijavljenih, 234 oseb je iskalo službo, v 95 slučajih je pa borza posredovala uspešno, od 1. januarja do 17. oktobra pa je bilo 5905 prostih mest prijavljenih, 8454 oseb je iskalo službo, v 2498 slučajih je borza posredovala uspešno in 599 oseb je odpotovalo.

VII. mednarodni sejem za perutnino in zajce se je otvoril 5. t. m. v Bruslu. Semenji ima 1400 oddelkov z nad 2000 živalmi, poslanih iz Holandije, Belgije in Luksemburga. Na semnju je videti najrazličnejše eksemplarje z raznovrstnim perjem, velikih, manjših vrst, plodnih in luksuznih, kokoši in peteline, purane, race, pave, fazane, gosi, golobe, morske kokoši itd. Na sejmu je bilo tudi mnogo zajcev z najrazličnejšo dlako. Po oficijelnih podatkih je videti, da Belgija glede perutnarstva zelo napreduje. V teku prvih 6 mesecev pr. l. je uvozila Belgija 18,659.309 komadov jajc v vrednosti 51,607.668 frankov. Dasi pa v Belgiji gojenje perutnine dobro napreduje, so vendar cene perutnine v sorazmerju s cenami pri nas zelo visoke. Vzrok temu je zelo močan izvoz v obmejne kraje, tako, da ostaja zelo malo za domači konsum in da cene z dneva v dan rastejo. Dobro bi bilo, ako bi se naši perutnarji in izvozniki jajc podrobneje upoznali z razmerami na tržiščih v Belgiji, kamor bi mogli izvažati tudi našo perutnino in jajca.

Ameriško narodno premoženje. — Po statističnih podatkih je znašalo ameriško narodno premoženje v l. 1925 približno 320 milijard dolarjev ali 2830.75 dolarjev na prebivalca. V l. 1912 se je cenilo to premoženje na 188 milijard dolarjev, odnosno 1965 dolarjev na prebivalca.

Neugodni izgledi brazilskega kavnega pridelka. Kavni trg je bil v zadnjem času slab; vsled neugodnih poročil o pridelku v Braziliji se je pa spremenil in je tendenca sedaj trdna. Dnevni dovoz je določila vlada v Santosu na 30.000 vreč. Poročila o pridelku so zmeraj slabša. Pridelke Santosa je dal samo 7.5 milijonov vreč, torej za cel milijon manj kakor se je glasila zadnja uradna cenitev. Vsa moč grmovja ali drevja je šla menda v liste in se vidi prav malo kavčnih cvetov. Prihodnji pridelek pravijo, ne bo nič večji kakor je sedanj. Tudi v drugih okrajih so izgledi neugodni. V hamburškem pristanišču je znašal sep-

temberski dovoz 152.700 vreč, odprava pa 164.160 vreč, razlika torej 11.460 vreč. Zaloga je znašala 30. septembra 170.580 vreč.

Izredno ugodne številke dosedanje svetovne žetve. Mednarodni poljedelski urad v Rimu priobča zadnje številke o svetovni žetvi. Iz vseh važnih dežel žitne produkcije so prišla že provizorična poročila, ki nam pravijo, da so dejstva žetve še veliko ugodnejša kakor pa dosedanje cenitve. V 22 evropskih deželah znaša pridelek pšenice 350.5 milijonov metrskih stotov napram 277.5 lanskim; številke za ostale države so 605 milijonov letos in 544 milijonov lani. Evropski pšenični pridelek se je dvignil od lani na letos za 26%, svetovni za 16.3; svetovni pridelek je celo za 4.5% večji kakor je bil pa v zadnjih predvojnih letih 1909—1913. — Prav tako je z ržjo. Skupni svetovni pridelek znaša po provizoričnih številkah 445 milijonov metrskih stotov, lani je znašal 345 milijonov. Letos je za 28% večji kakor lani in za 3.2% večji kakor v povprečju 1909 do 1913. — Ječmena bo letos za 22% več kakor lani, 297.5 milijonov metrskih stotov napram 243.5 lanskim. — Ovsja je pa letos za 9% več kot lani, 567 milijonov metrskih stotov napram 519 lanskim milijonom. — Pšenični pridelek je letos posebno ugoden v Italiji (za 40% več kot lani), na Poljskem (za 80%), v Rumuniji (95%), v Jugoslaviji (50%) in v Rusiji (95%). Manj kakor lani se je pridelalo v Evropi pšenice samo v Estoniki in Finski, izven Evrope pa v Zedinjenih državah Severne Amerike in v Britanski Indiji. Natančno statistiko priobčimo prihodnji teden.

— Podonavski promet jugoslovenskih družb se da oceniti najbolj iz višine taks, ki jih morajo plačati ladje pri prevozu skozi železna vrata. Od 1. januarja do 31. avgusta 1925 je plačal jugoslovanski sindikat 204.000 švicarskih frankov, ena najnovejših inozemskih družb pa 170.000 frankov. — Banca Adriatica v Trstu je svoje razmerje do upnikov očistila in se bo zadeva rešila, kakor vse kaže, v obojestransko zadovoljnost. — Med Italijo in Romunijo se je pojavilo majhno nesporazumljenje, ker je Romunija pri nabavi potrebščin za armado odklonila italijansko ponudbo, čeprav je bila najnižja, in je vzela drugo.

Vodni kabel 50.000 Volt škg Sund. Pred več leti so položili po dnu Sunda, vodne ceste med Dansko in Švedsko, kabel 35.000 Volt. Obnesel se je tako dobro, da so položili te dni med mestoma Helsingör (Dansko) in Helsingbord (Švedsko) drug kabel. Dolg je 5400 metrov, ima pa 50.000 Volt. To je doslej največji za tako napetost zgrajeni kabel, napravila ga je neka nemška tvrdka na poseben način. Ima tri bakrene vodivce, koje vsake prerez znaša 95 kvadratnih milimetrov. Fabrikacijska dolžina je 900 metrov in je bilo za kabel treba torej šest dolžin.

Drobiž. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu potrjuje zasebne ugodne cenitve ruske žetve in jo ceni na 4000 milijonov pudov (16.38 kg) napram 2600 milijonom v lanskem letu. Že velike pošiljave zadnjih dni so pričale o tem, a tako velike žetve ni nihče pričakoval in je preokret tendence na merodajnih svetovnih trgih sedaj lahko umljiv. — Anglija je kupila po kurzu 4.86 veliko avstralsko posojilo, ki ga je najela v juliju Avstralija v Ameriki; imela ga bo za rezervo, da plača Ameriki oni dolg, ki zapade leta 1926. Letos plačljivi dolg je Anglija že davno plačala. — Dva francoska iznajditelja sta zgradila majhno zračno turbino, koje kolo se zavrti 11.000krat v sekundi. — Največji zračni motor, ki ga je doslej Švica zgradila, ima 450 HP in dvanajst cilindrov. Poskusi z njim so se prav dobro obnesli. Pri tej priliki omenimo, da ima Švica enega najboljših aviatikov sveta, Mittelholzerja, tistega, ki je lani pravilno naprej povedal, kaj se lahko pripeti Amundsenovim aeroplanom. — Na progi Zagreb—Split bosta do nadaljnega obratovala dva brzovlaka na dan.

Pomen čilskega solitra za vrtnarstvo. To slovensko knjižico je ravnokar izdala Delegacija proizvajalcev čilskega solitra v Beogradu. Spis bo zelo prav prišel vsem kmetovalcem, vrtnarjem in onim, ki se količkaj pečajo s vrtnarstvom in cveticami. V njej so kratka navodila za gnojenje posameznih rastlin s čilskim solitrom in drugimi gnojili. Tako se lahko

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

ZLATOROG

vsak natančno podučiti, kako in kdaj mora gnojiti k sadnemu drevju, raznemu grmičevju, vrtnicam, vinski trti, korenju, ropi, pesi, zelju, krompirju, kumaram, solati in drugi zelenjavi, vrtnim cvetlicam, cvetlicam lončnicam itd. Zelo priporočljivo je, da jo prečita vsak kmetovalec ter vsak ljubitelj rastlin, ker jo na željo dobi brezplačno. Oglasiti se mu je samo pismeno na naslov: Poddelegacija proizvajalcev čiliskega solitra v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 16, ki mu na željo brezplačno dopošlje tudi še druge kmetijske knjižice bodisi v slovenskem ali srbohrvatskem narečju, ki jih je izdala Delegacija.

Ljubljanska borza.

V sredo, 21. oktobra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 81; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 358; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 23; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 23; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 202, zaklj. 201; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 230; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 105; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 120, bl. 125; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 338, bl. 345; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 38, bl. 40; »Stavna družba« d. d., Ljubljana den. 110, bl. 120; »Seširc«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 140.

Blago: Bukovi hlodi I., sveži, od 35 cm napr., od 3.50 do 4.50 m, feo meja den. 440; bukova drva, meterska, suha, zdrava (do 15% okroglice), feo meja 3 vag., den. 23, bl. 23.50, zaklj. 23.50; bukovi plohi, 40—80 mm, živ rob, od 2—5 m, I., II., III., suho, zdravo blago, feo meja bl. 700; hrastovi plohi, monte, neobrabljeni, feo meja tranz. den. 860, bl. 900; pšenica domača, feo Ljubljana den. 260; koruza stara, par. sremska postaja 1 vag., den. 182.50, bl. 182.50, zaklj. 182.50; koruza nova, par. slav. postaja bl. 122.50; koruza nova, v storžih, par. slav. post. bl. 75; oves sremski, par. nakl. postaja 1 vag., den. 160, bl. 160, zaklj. 160; fižol

mandolon, feo Ljubljana den. 285; fižol prepeličar, feo Ljubljana den. 310; fižol ribničan, feo Ljubljana den. 300.

TRŽNA POROČILA.

Vinski trg. Trgatev je ponekod že končana. Po dosedanjih podatkih kaže položaj vinske letine nastopno sliko: Dalmacija: Letina kvalitativno in kvantitativno dobra. Zanimanje vinskih trgovcev je zelo živahno. Bela vina so večinoma že razprodana. — Slovenija: Kvaliteta letošnjega grozdja je slaba. Mošt s 15% sladkorja se plačuje po 3.50—4 Din, z 18% po 4.50 Din. — Srem: Letina je za 20% slabša kot lanska. Kupcij ni. — Banat (Vršac): Letina je povoljna. Mošt ima 16—18%. Veliko povpraševanje je povzročilo porast cen mošta od 2.40 do 3 Din. Zato se je podražilo tudi staro vino. Stara vina bodo kmalu razprodana. — Srbija: V Krajini bo letina slaba, ker je uničilo trto deloma slabo vreme, deloma pa razna bolezen. V Požarevcu je pridelek zadovoljiv. V Zupi je letošnja letina ja 60—70% boljša kot lanska. Trgatev se je pričela. Grozdje notira 2.20 Din franko Požarevac. Letošnja vinska trgovina bo v naši državi splošno stabilna, ker ni izgledov za velike spremembe v cenah. V prometu bo samo domače blago, ker je finančna uprava v Primorju pvmnožila straže tako, da ne bo mogoče vtihotapljati belega umetnega vina. Lani je bilo pri nas mnogo vtihotapljenega vina iz Italije.

Tržne cene v Ljubljani (15. oktobra). Govedina: V mesnicah po mestu 16—19. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18, II. 15, vampov 9—10, pljuč 6—8, jeter 18—19. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 20, II. 17, jeter 25—30, pljuč 20. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 27.50, II. 20—25, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 27.50, slanine trebušne 22.50, slanine ribe in sala 29, slanine mešane 28, slanine kranjskih prašičev 22.50—25, masti 30—31, šunke (gnjati) 35—37, prekajenega mesa 30 do 35. Drobica: 1 kg koštrunovega mesa 14—15, kozličevine 20. Klobase: 1 kg krakovskih 44, debrecinskih 44, hrenovk 35, safalad 35, posebnih 35, svežih kranjskih 40, pol prekajenih kranjskih 32—40; suhih kranjskih 67, prekajene slanine 30 do 35. Perutnina: piščanec majhen 12 do 15, večji 18—30, kokoš 30—40, petelin 30—45, raca 25—35 Din. Mleko, maslo,

jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3, 1 kg surovega masla 40, čajnega 55, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 9—10, eno jajce 1.75 Din.

Cene špecerijskemu blagu v Ljubljani. 1 kg kave Portoriko 64—76, Santos 52 do 56, Rio 45—50, pražene kave I. 80 do 92, II. 60—64, III. 52—56, kristalnega belega sladkorja 14.50, v kockah 15.50, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 22, 1 kg testenin I. 12, II. 10 Din.

Mleviski izdelki na trgu v Ljubljani (15. oktobra). 1 kg moke št. 0 5.25—5.50, št. 1 5, št. 2 4.50—4.75, št. 3 4—4.25, št. 5 4, št. 6 3—3.50, kaše 6, ješprenja 6—7, ješprnjčka 10—14, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega 6.50, ajdove moke I. 9, II. 7, ržene moke 4 do 4.50 Din.

Mariborski trg dne 17. oktobra 1925. Mraz je pritisnil (0°5° C) in vsled tega prihaja tudi vedno več slaninarjev na mariborski trg. To pot jih je bilo že 50, kateri so prodajali svinjino po 20 do 30, slanino 25 do 30 in drob po 15 do 20 dinarjev kg; pri domačih mesarjih pa raste cena mesu; ti-le so prodajali govedino po 15 do 17.50, teletino 17.50 do 20, svinjino 20 do 22, klobise 25 do 35, prekajeno meso 30 do 40, gnjat 40 do 50, drob 8 do 15 dinarjev kg; samo pri enem mesarju je bila govedina po 10 in teletina po 15 Din kg.

Perutnine je bilo to pot okoli 600 komadov, med temi kakih 150 puranov. Cene so bile piščancem velikim 25 do 75 dinarjev par, kokošem 30 do 60, racam 60 do 80, gosem in puranom 50 do 120 dinarjev komad, domačim zajcem 10 do 55, divjim zajcem 80 do 120, kanarčkom 30 do 100 Din komad.

Krompir, zelenjava, druga živila. S temi je bil prav dobro preskrbljen. Bilo je 110 vozov, ki so napolnili celi Vodnikov trg in skoraj vso Strossmajerjevo ulico. Cene so bile krompirju 4 do 5 Din mernik (7 in pol kg) oziroma 1.25 do 1.75 Din kg, solati 1 do 2 Din kg, glavni in endiviji 0.25 do 2, ohrovtu 0.50 do 2, kumarcam 0.30 do 2, buči 0.50 do 3, pesi 0.25 do 1, korenju 0.25 do 1 Din komad; čebuli 1.25 do 5, česnu 3 do 6 dinarjev venec, zeljnatim glavam 0.50 do 2.50 Din komad, kislemu zelju 3 do 3.50, kisli repi 2, fižolu 2 do 4, paradižnikom 1.50 do 2.50, ovčjemu siru 20, trapistovskemu siru 25, maslu 40 do 48, kuhanemu 50 do 60 dinarjev kg, mleku 3 do 3.50, smetani 12 do 14, maslinem olju 30 do 50, bučne-

mu olju 28 do 32 (po trgovinah pa 24 do 26) dinarjev liter, jajcam 1.50 do 2 Din komad, karfijoli 2 do 8, sirčku 1 do 8 dinarjev komad.

Seni in slama na mariborskem trgu. V sredo 14. oktobra so kmetje pripeljali 3 vozove sena, 3 vozove slame, v soboto 17. oktobra pa 6 vozov sena, 2 vozova otave in 4 vozove slame na trg. Cene so bile senu 50 do 75, otavi 60 in 70, slami 37.50 do 50 dinarjev za 100 kg. Slama se je prodajala tudi po snopih 1.75 do 2 Din komad.

Cene cerealijskim v Berlinu. Dne 17. oktobra t. l. so notirale v Berlinu za žitarice sledeče cene: za pšenico 211—214 zlatih mark, za riž 152—155 zlatih mark, za oves 183—193 zlatih mark in za pšenično moko 27.50 do 31.50 zlatih mark.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe za dobavo sanitola in uvinola, za dobavo bencina, za dobavo sit in zaviralnikov za helioferke, za dobavo naltalina v prahu. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem gdeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: **Dne 14. novembra t. l.** pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 223 kom. ročnih ognjehasnih aparatov. **Dne 16. novembra t. l.** pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 102 kom. kolesnih obrojev; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave dekstrina. — **Dne 17. novembra t. l.** pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave čina, fosfor-bakra in cinka; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave papirja (raznih specialitet) v teži 519.499 kg. — **Dne 18. novembra t. l.** pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 37.450 komadov raznih zavornjakov ter glede dobave 4000 komadov lokomotivnih ognjenih cevi; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave strešne lepenke in dimniških nastavkov ter glede dobave 15.000 kg jekla. — **Dne 19. novembra t. l.** pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 50.000 kg plinskega olja; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave vrvice za mašenje.

Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

ARGUS je naš najboljši domači informačni zavod.
ARGUS ima v vseh mestih zanesljive poverjenike.
ARGUS daje informacije o vsem, posebno pa o imovnem stanju denarnih zavodov trgovsko-industrijskih podjetij in privatnih oseb.
ARGUS -ove informacije se točne, izčrpne in brze.
ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ul. 11, Beograd.
ARGUS -ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus.

Izšla je
Blasnikova
Velika Pratika
 za navadno leto 1926,
 ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji ja bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri **J. Blasnika naslednikih** tiskarna in litografski zavod **Ljubljana, Breg štev. 12**

Damske flo nogavice
 v vseh barvah in vrstah od Din 18—naprej, r oške nogavice, dokolenke, otročje nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za robe, oblike in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri
Josip Petelinc
 LJUBLJANA
 blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
 Na veliko! Na malo!

Veletrgovina
A. ŠARABON
 v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko
blago

raznovrstno žganje
 moko in
 deželne pridelke
 raznovrstno
 rudninsko vodo
 Lastna pražarna za
 kavo in mlin za
 šave z električnim
 obratom.
 CENIKI NA RAZPOLAGO!

Klip - turščica
 Umetno posušena turščica
 promptna dobava

Nova turščica za december in januar. Drobna nova turščica (Malimela) za december in januar kakor vse ostale vrste žitnih in mlinških proizvodov nebi po najnižji dnevni ceni
ŠIMO S. WEISS
 protokolirani trgovec
 OSJEK 1, Desatčina ulica 21.
 Br. javl: Nathus. Telefon štev. 1-72.

KJE SE
KUPI?
 Le pri tvrdki
Josip Petelinc
 Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk **Gritzner - Adler - Phonix**. Istotom posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermere, pivmolike. Poniž o vezenju na stroju brezplačno! — Večletna garancija! Na vel ko! Na malo!

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje
Ekstrakti in arome
 za nealkoholne pijače vseh vrst
Koncentrirani sadni eteri za aromeliranje kanditov in sladčič
PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)
 = Limonov sok =
 priporoča:
Srečko Potnik in drug
 Ljubljana, Metelkova ul 13
!! Zahtevajte cenike !!

GROM
 D. Z. O. Z.
 carinsko posredniški in spedijski bureau
LJUBLJANA
 Kolodvorska ul. 41
 Naslov brzojavkam: „GROM“ Podružnice: Telefon interurban štev. 434
MARIBOR, JESENICE, RAKEK.
 Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkvalitetnimi pogoji.
 Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

TISKARNA „MERKUR“ sprejema naročila za izvršitev koledarjev.
Ljubljana
Simon Gregorčičeva ul. 13